

RAYMOND DEDEYNE

Uitgegeven door Christian Weise Verlag, München in 2016

diverse auteurs, Duitstalig

ISSN 0945-8492

pp 112 - 210 x 295 mm - 615 gram - softcover

19,80 Euro (excl P&P)

“Kalifornien” is het vijftigste nummer uit de Duitstalige reeks extraLapis. Het werk opent met een bezoek aan het Natural History Museum of Los Angeles County (9 pp) - een letterlijke vertaling van een open toegankelijk promotieartikel voor dezelfde instelling dat op 29/10/2014 door GIA (Gemmological Institute of America) op het web gepubliceerd werd. Ik wil hier niets afdoen van het belang van dit museum, dat qua mineralen naar verluidt het tweede belangrijkste is in de USA. Maar afgezien van het feit dat het in California ligt zie ik niet direct in hoe dat in een werk over Californische mineralen (dat sowieso al met een chronisch plaatsgebrek kampt) is verzeild geraakt - zeker niet als daarvoor nog kostbare paginaruimte moet ingeruimd worden voor foto's van epidoot uit de Knappenwand (!) en topaas en aquamarijn uit Brazilië (!). Pikant detail: het museum werd gebouwd op de terreinen van het eerdere in 1870 opgerichte Art Park - toentertijd een centrum voor paardenrennen, kansspelen en prostitutie of hoe een dubbeltje rollen kan!

Daarop volgt een verhaal over Californisch goud voor verzamelaars (12 pp) met weinig relevante tekst maar vooral veel foto's waarbij je je voortdurend afvraagt waar je die ooit nóg hebt gezien. En daarmee is de (gouden) kous nog niet af: vervolgens passeert de Eagle's Nest Mine de revue (12 pp waarvan welgeteld één derde pagina tekst - de rest zijn weer foto's). De Mockingbird Gold Mine daarentegen moet het daarop stellen met heel wat minder (2 pp).

De Benitoiet Gem Mine in San Benito County is als volgende aan de beurt (16 pp): een degelijk verhaal met een goede foto's/tekst-balans maar helaas ook weer woordelijk vertaald uit een eerder artikel van John Veevaert in Minerals Issue #3, The Collector's Newspaper uit 2011 (een magazine uitgegeven door Thomasz Praszquier van Spirifer, vrij toegankelijk op het net en gratis verspreid op de grotere mineralenbeurzen).

Daarna gaat het uitgebreid over de mineralen en de mijnen van de Zuid-Californische pegmatieten (38 pp) - alweer een vertaling van een (weliswaar goede!) bijdrage van Jesse Fisher in het januari-februari nummer van Rocks and Minerals, 2011. Als laatste significant artikel volgt nog het relaas van de ontdekking in 1972 van de “BlueCap” toermalijnen in de Tourmaline Queen Mine: pure nostalgie voor hen die erbij waren maar voor de rest een verhaal waaruit voor de doorsnee verzamelaar weinig te halen valt. En inderdaad - tot vervelens toe: ook dit is weer een integrale vertaling van een artikel van Bill Larson in Minerals Issue #5, The Collector's Newspaper uit 2012.

Tenslotte wordt er afgesloten met een (uitermate) kort verhaal over aquamarijn uit de California Blue Mine (2 pp); pseudomorfosen uit Death Valley (1 pp - welgeteld één foto en één vierde pagina tekst: het nut daarvan ontgaat mij volledig) en een korte literatuurlijst (1 pp).

Uit alle voorgaande zal zo onderhand wel duidelijk zijn dat er voor dit extraLapis nummer wel zéér rijkelijk geput werd uit publicaties uit het verleden: de belangrijkste hoofdstukken zijn woordelijke vertalingen maar ook bij de kortere bijdragen krijg je constant déjà-vu's uit vroegere Amerikaanse tijdschriften en boeken. Het kopieerwerk beperkt zich daarbij niet tot het tekstuele - ook foto's werden niet gespaard en dat is dan weer duidelijk te zien aan de scherpte (of liever het gebrek daaraan): veel van de geselecteerde illustraties van goudspecimens waren misschien ooit nog wel state-of-the-art, maar zijn de dag van vandaag niet meer acceptabel in een publicatie als extraLapis die het toch grotendeels van de presentatie moet hebben. Nu is er in principe niets verkeerd aan het (geautoriseerd!) vertalen en reproduceren van vroegere geschriften vooropgesteld dat daarbij aan duidelijke en volledige bronvermelding wordt gedaan. Dat is echter in "Kalifornien" (net als in de vorige extraLapis "Amethyst") niet het geval: je krijgt hoogstens de naam van de oorspronkelijke (Engelstalige) auteur - de volledige referentie ligt onopvallend begraven tussen tal van andere in de literatuurlijst.

En daar blijft het niet bij. In vorige kwalitatief mindere extraLapis-nummers kon Weise Verlag nogal eens de meubelen redden door hun perfecte grafische verzorging maar hier gaat die vlieger niet langer op. Veel foto's zijn onscherp wat mogelijk te wijten is aan (te) oude originelen maar ook het afdruk procedé staat niet buiten verdenking: getuige daarvan de wazige teksten bij de foto's op de pagina's 36 en 37 en de uitermate schemerige pagina 40. Hier is duidelijk iets ontsnapt aan het oog van de Dienst Kwaliteitscontrole: dergelijke benedenmaatse afwerking is voor dit type publicatie niet aanvaardbaar - bij Mineralogical Record werd enkele jaren geleden ooit een nummer wereldwijd vervangen voor heel wat minder!

Inhoudelijk is "Kalifornien" weinig gebalanceerd: de aandacht gaat nagenoeg exclusief naar de "high end" specimens goud, elbaïet en benitoïet. Die mogen uiteraard - belangrijk als ze zijn binnen de Californische mineralogie - niet ontbreken in een dergelijk werk maar daarbuiten telt de regio nog tal van andere unieke, hoogst interessante en gemiddeld meer "democratische" mineralen die onbesproken blijven. Je zult hier tevergeefs zoeken naar artiniet uit de Artinite Pit, hanksiet en andere zeldzame wateroplosbare zouten uit Searles Lake, pyrofylliet uit de Gulch Mine, boraten uit de Borax Open Pit of kwik en cinnaber uit New Idria - om er maar enkele te noemen.

Tenslotte dient het inlassen van een publiciteitspagina tussen twee hoofdstukken in (p 15) vermeden te worden: dergelijke zaken dienen beperkt te worden tot het begin of het einde van een publicatie.

Voor deze jubileumeditie van de extraLapis-reeks had ik een hoogtepunt verwacht maar het is helaas een dieptepunt geworden. De uitgever demonstreert hier bij herhaling (zie ook extraLapis N° 49 "Amethyst") dat het hem duidelijk aan inspiratie ontbreekt. Ik ben al eerder uitgekreten voor "Lapis-basher" maar zolang ze dergelijke ondingen blijven uitgeven kan ik helaas geen positief koopadvies aan mijn klavier ontwingen.